

Kommentarer till 2019 års taxestatistik

Kommentarer till 2019 års taxestatistik

Svenskt Vatten

Svenskt Vatten påtar sig inget ansvar för eventuella felaktigheter, tryckfel eller felaktig användning av detta meddelande

Copyright: Svenskt Vatten AB, 2019

Grafisk form: Ordförandet AB

Omslagsfoto: © Sylvie Thenard - stock.adobe.com

Utgåva: 1, september 2019

ISSN nr: 1651-6893

Ökningstakten gällande avgifter för kommunalt vatten och avlopp är fortsatt oroväckande låg. Det finns en svagt uppåtgående tendens, men den genomsnittliga höjningen för en normalvilla borde varit dubbelt så stor sett till de betydande investeringsbehoven. Många kommuner saknar tydliga förnyelseplaner, men också kapacitet att genomföra nödvändiga investeringar. Utmaningen gäller generellt, men är särskilt tydlig för mindre kommuner och organisationer. Med dagens utveckling riskerar flera kommuner få svårt att säkra hållbara vattentjänster över tid.

Svenskt Vatten sammanställer varje år taxestatistik baserat på de uppgifter som kommunerna lägger in i databasen VASS. För att förstå taxeutvecklingen över tid och göra prognoser framåt är det viktigt att belysa status och framtida utmaningar för de kommunala vatten- och avloppstjänsterna. Förutom taxeundersökningen genomför Svenskt Vatten andra undersökningar i VASS som driftstatistik och hållbarhetsindex. Svenskt Vatten genomför även utredningar och initierar forskningsstudier på området. Dessa utredningar och undersökningar ligger, tillsammans med den senaste taxestatistiken, till grund för slutsatserna i denna PM.

De kommunala vatten- och avloppstjänsterna står inför stora utmaningar

När taxorna analyseras och diskuteras måste det göras i en större kontext än bara avgiftsnivåer: Vilka utmaningar står vatten- och avloppstjänsterna inför? Hur sker finansieringen idag? Vad krävs för att säkra den långsiktiga hållbarheten?

Investeringarna behöver öka!

Svenskt Vatten lät 2017 göra en studie av framtida investeringsbehov¹ som visade på stora behov av satsningar i infrastrukturen för kommunalt vatten och avlopp. Man fann att investeringsnivån var 12 miljarder årligen men rapportens analys visar att investeringsbehoven är betydligt större än så. Ser man rent tekniskt på de behov som föreligger så är det erforderliga behovet vid tiden för den genomförda analysen 22 miljarder. Det är dock inte möjligt att genomföra så stora investeringsökningar på kort tid. Därför räknar rapporten istället med att de ökade investeringarna genomförs i jämn takt under en 20-årsperiod. Det resulterar i en årlig investering av 16,5 miljarder per år vilket innebär en höjning på 35 % jämfört med dagens nivå. Rapporten är den mest grundliga genomgången och analysen av investeringsbehov nationellt för kommunalt VA och utgör fortsatt en viktig grund för Svenskt Vattens bedömningar och rekommendationer i frågan.

De ökade investeringarna behövs för att:

- Bygga ut ledningsnät och kapacitet till både nya bostäder och befintliga områden som idag inte har kommunalt VA, men som behöver det på grund av ökade krav på miljöskydd.
- En snabbare takt för förnyelse av ledningsnäten än vad som är fallet idag. Dagens förnyelsetakt behöver öka med 40 %.
- Anpassa VA-infrastrukturen för kommande klimatförändringar.
- Säkra dricksvattenkvaliteten även på sikt genom att se till att alla vattenverk har tillräckliga barriärer (reningssteg).

¹ "Investeringsbehov och framtida kostnader för kommunaltvatten och avlopp", Svenskt Vatten, Augusti 2017

- Möta nya krav på avloppsrening vad gäller till exempel läkemedelsrester, slamhantering etc.

Det bör framhållas att kommunalt VA fungerar bra idag. Undersökningen hållbarhetsindex² visar att frågor knutna till den dagliga driften, som till exempel leveranssäkerhet och dricksvattenkvalité, genomgående fungerar väl. Däremot behöver åtgärder vidtas för att klara av uppdraget även på sikt, främst genom förbättrad planering och ökade resurser (personella och ekonomiska) för investeringar.

Taxorna behöver höjas

Hur kommer då VA-taxorna att påverkas av dessa investeringsökningar? Här blir effekten tämligen stor eftersom dagens avgifter är låga på grund av avskrivna anläggningstillgångar. Investeringsrapportens samlade bedömning är att avgifterna för kommunalt vatten och avlopp behöver stiga med 100 %, alltså fördubblas, i dagens penningvärde under de kommande 20 åren. Därtill kommer inflation som läggs utöver denna nivå. Denna bedömning ligger i samma härad som tidigare analyser.

Denna nivå innebär en genomsnittlig ökning av taxan med 4 % per år utöver inflation (prisökning i samhället).

Hur kan effekten på taxan bli så stor? En stor del av den verkliga kostnaden för att förse invånarna med kommunalt vatten- och avlopp beror på kapitalkostnader för genomförda investeringar i infrastruktur. Historiskt skedde dock den initiala utbyggnaden av kommunala VA-verksamheten många gånger med stöd av statliga bidrag, dessutom har anläggningstillgångar ofta skrivits av snabbare än de bytts ut. Det innebär att dagens abonnenter inte betalar en avgift som motsvarar vad en verklig kostnad för att förse kommunen med nödvändig infrastruktur för vatten och avlopp skulle ha varit, eftersom en del av investeringarna betalats av statsbidrag eller tidigare brukargenerationer. När dagens ledningar och reningsverk successivt ersätts av nya investeringar kommer dock dessa att vara finansierade med lån på vanligt sätt. Det innebär markant ökande kostnader bara att upprätthålla dagens prestanda.

Avskrivna anläggningstillgångar har länge hållit taxorna låga och enbart nödvändiga ersättningsinvesteringar kommer att driva taxorna uppåt i framtiden. Den tidigare nämnda studien visar att även med ett absolut minimum av investeringar förväntas taxorna stiga med 60 % i dagens penningvärde under 20 år.

Att analysera VA-taxor

Det finns två typer av avgifter: bruksavgifter och anläggningsavgifter. Bruksavgifter är en periodisk avgift för drift- och underhållskostnader, kapitalkostnader för investeringar eller andra nödvändiga kostnader för att tillhandahålla vattentjänsterna. Anläggningsavgiften är en engångsavgift för att ansluta sig till kommunalt VA. Anläggningsavgiftens storlek bestäms utifrån beräkningsgrunder som innebär att en fastighetsägare inte behöver betala mer än vad som motsvarar en genomsnittlig fastighetsandel av kostnaden för att ordna VA-anläggningen.

Taxekonstruktionerna skiljer sig åt mellan kommuner. För att göra en rättvisande jämförelse görs denna för den samlade årliga avgiften för enfamiljshus ("normalvilla"), s k typhus A³, och flerfamiljshus, s k typhus B⁴.

² Hållbarhetsindex är en årlig undersökning som genomförs av Svenskt Vatten. Verktaget utgår ifrån 14 parametrar med underliggande frågor. Frågorna ger upphov till ett färgindex grönt (bra), gult (bör förbättras) eller rött (måste åtgärdas) och parametrarna värderas utifrån samma färgindex genom en sammanvägning av underliggande frågor. 161 kommuner deltog i 2018 års undersökning. På Svenskt Vattens hemsida finns mer information om verktaget och resultatet i en nationell sammanställning.

³ "Typhus A" är ett enfamiljshus med 150 m² våningsyta inkl. garage 15 m², tomtyta 800 m², vattenförbrukning 150 m³/år. Fastigheten är ansluten till vatten, spill- och dagvatten.

⁴ "Typhus B" är ett flerbostadshus som är anslutet till vatten, spill- och dagvatten. Huset har 15 lägenheter, 1 000 m² våningsyta, 800 m² tomtyta, vattenförbrukning 2 000 m³/år och 2 st parallellkopplade vattenmätare q_n 2,5 m³/h.

Brukningsavgifter

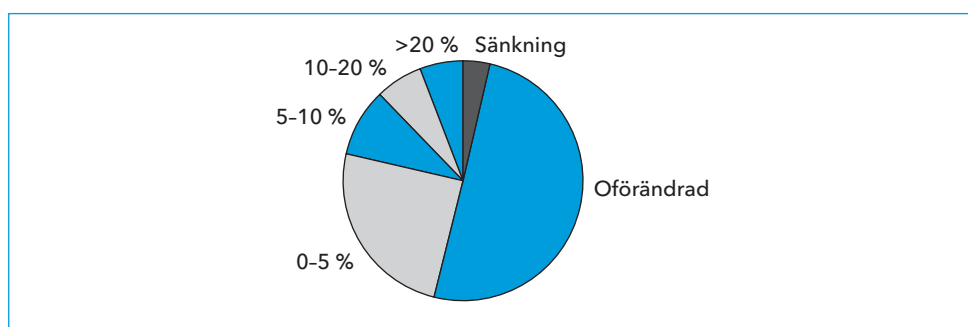
Hur har brukningstaxorna förändrats under 2019?

Tabell 1 sammanfattar medelvärden för den samlade brukningsavgiften för enfamiljs- respektive flerfamiljshus och hur dessa medelvärden förändrats jämfört med föregående år.

Tabell 1 Brukningsavgifter 2019, en sammanfattning

	Medel 2019	Förändring jämfört med 2018 års taxa	Kostnad per hushåll och månad
Typhus A (enfamilj)	7 525 kr	+ 3,2 %	627 kr
Typhus B (flerfamilj)	70 584 kr	+ 3,0 %	392 kr

Figur 1 visar andelen kommuner som gör mindre respektive större höjningar.

Figur 1 Fördelningen av kommunernas förändring av brukningstaxan

Jämfört med förra året är det något färre som lämnar taxan oförändrad och fler som höjer med mer än 3 %, men trendbrottet är fortfarande svagt. En tredjedel av Sveriges kommuner har lämnat taxan oförändrad, några har till och med sänkt den.

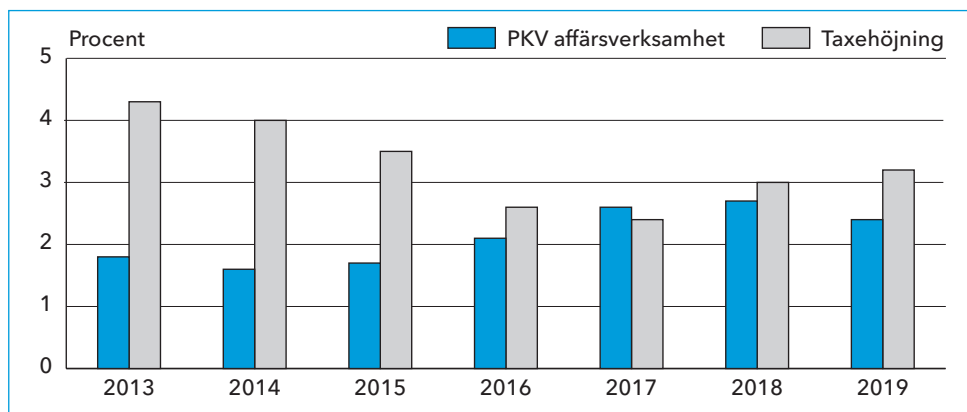
Hur ser 2019 års förändring ut jämfört med tidigare år? Vad är en rimlig förändring av medeltaxan?

Som beskrevs ovan kommer det att under de kommande 20 åren krävas taxeökningar i dagens penningvärde med ca 4 % per år. Därutöver kommer generella prisökningar. I vår analys har vi använt oss av prisindex för kommunal verksamhet, PKV, som mått på generella kostnadsökningar. Detta index är framtaget av Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, och används i SKL:s egna beräkningar och beskrivning av kommunala sektorns kostnadsutveckling. Vi har använt ett underindex för kommunal ”affärsverksamhet” där VA-sektorn ingår, detta underindex är något lägre än det publicerade PKV.

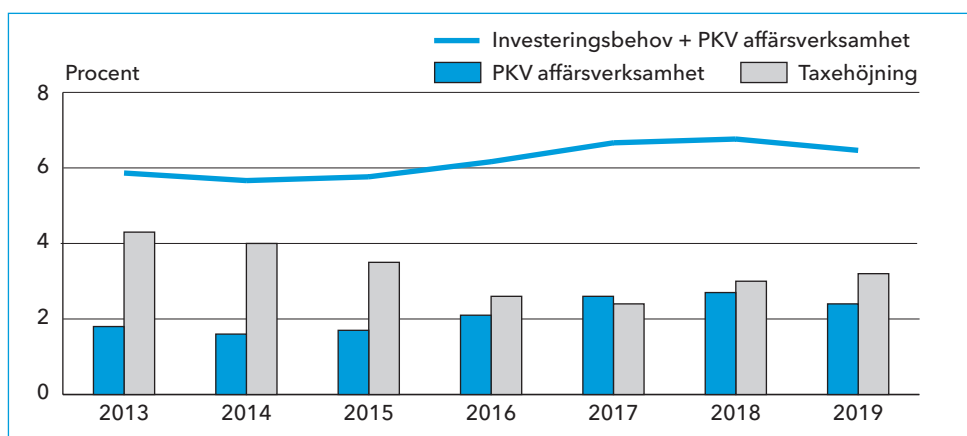
2013–2017 så sjönk de genomsnittliga årliga taxehöjningarna markant för att år 2017 vara lägre än PKV. De senaste åren kan man möjligen se ett svagt trendbrott, se figur 2.

Delvis sammanhänger det med att färre kommuner lämnar taxan oförändrad (enligt figur 1). Det eventuella trendbrottet är dock svagt i förhållande till verkligt behov. Svenskt Vattens bedömning är fortsatt att en rimlig nivå på höjning av medelvärdet motsvarar 4 % för ökade investeringar⁵ samt dessutom en ökning motsvarande index PKV affärsverksamhet för allmänna kostnadsökningar. Det skulle för 2019 innebära en generell höjning på 6,5 %, alltså dubbelt så stor som årets höjning. I figur 3 visas hur taxan hade utvecklats om taxehöjningarna täckt både allmänna kostnadsökningar och en årlig ökning av investeringar motsvarande 4 %.

⁵ ”Investeringsbehov och framtida kostnader för kommunalt vatten och avlopp”, Svenskt Vatten, augusti 2017

Figur 2 Årlig taxehöjning 2013-2019 jämfört med index PKV-affärsverksamhet (SKL).

Figur 3 Taxehöjningar jämfört med PKV och bedömt verkligt behov.

Figur 3 visar att även om man för de två senaste åren kan se ett svagt trendbrott med taxehöjningar som stiger något är det fortfarande otillräckligt jämfört med de verkliga behoven. Det är även låga höjningar sett i några års perspektiv. Investeringsbehovet försvinner dock inte utan måste hanteras inom en snar framtid. För varje år nödvändiga investeringar skjuts upp riskerar därför framtida taxehöjningar att bli ännu högre.

Varför är taxorna olika höga i olika kommuner?

En normalvilla betalar mellan 3 247 och 12 885 kr per år. Varför är skillnaderna mellan kommunerna så stora?

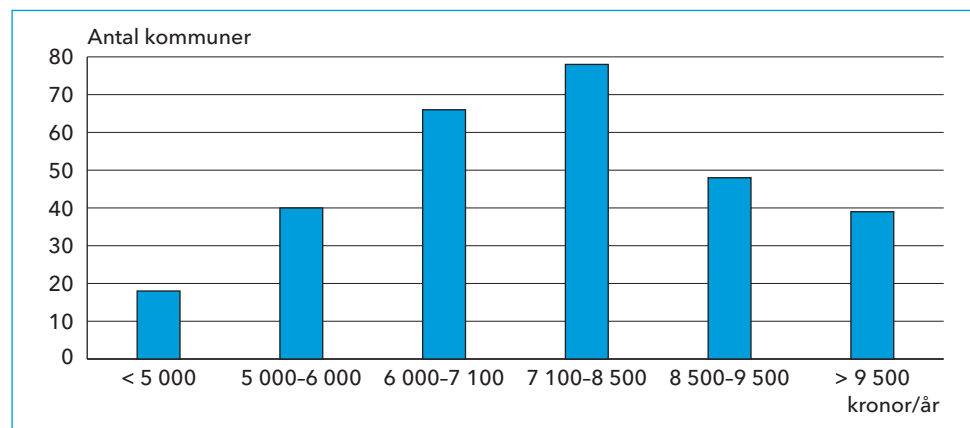
Taxor sätts i varje enskild kommun utifrån självkostnadsprincipen. Det innebär att de samlade intäkterna från taxans avgifter inte får överstiga de samlade kostnaderna för de kommunala vatten- och avloppstjänsterna.

Skillnaderna i avgiftsnivå beror främst på de olika förutsättningar som påverkar kostnaderna för att hantera vatten- och avlopp; t ex storlek, läge, typ av bebyggelse, avstånd, topografi, befolkningstäthet, antalet verksamhetsområden, råvattenkälla etc. Vidare spelar historiskt olika sätt att hantera investeringskostnader in.

Det förekommer ibland påståenden att spridningen i avgiftsnivå är en indikation på att vissa kommuner är mindre kostnadseffektiva. Detta är emellertid ett felaktigt resonemang. Vatten- och avloppstjänster måste tillhandahållas i varje enskild kommun oavsett vilka förutsättningar som finns för att göra detta till en låg kostnad. Förutsättningarna skiljer sig här markant åt mellan olika kommuner. Kommuner med låg befolkningstäthet och stora avstånd har färre betalande per meter ledning och högre kostnader per ansluten för renings- och vattenverk. Vidare kan särskilda förhållanden

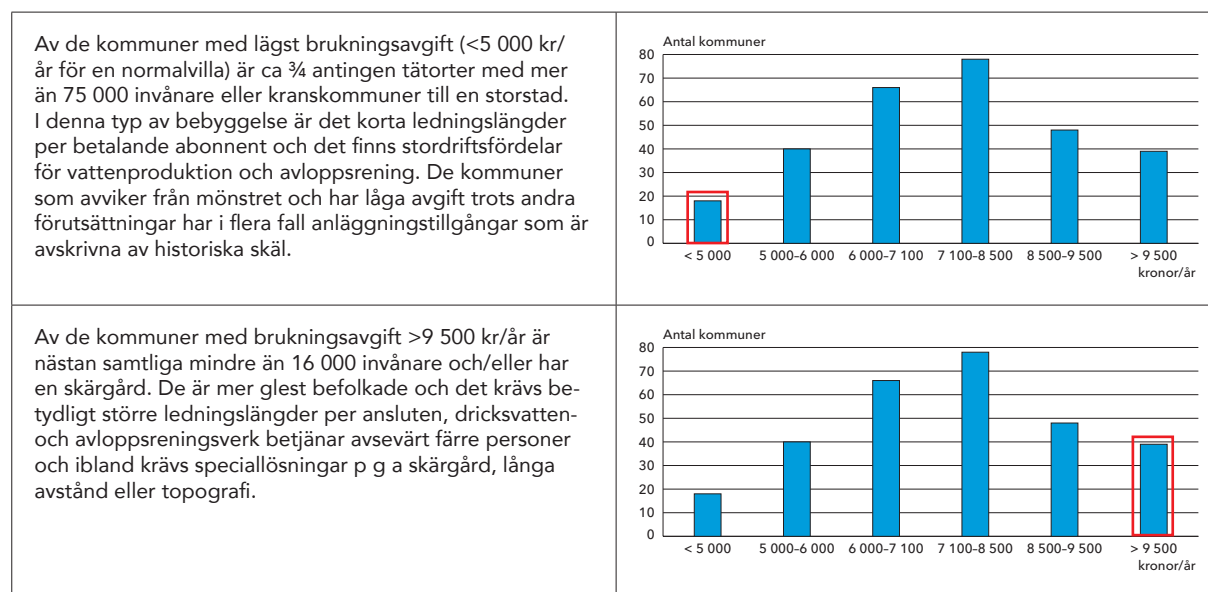
som till exempel skärgård kräva dyrare lösningar. Därför är en spridning i taxenivå inte en indikation på verksamhetens kostnadseffektivitet.

I figur 4 illustreras spridningen av den årliga bruksavgiften i olika kommuner:

Figur 4 Spridning av bruksavgifter för en normalvilla (typhus A) mellan kommuner

Tittar vi närmare på vilka kommuner som har hög respektive låg taxa framträder ett tydligt mönster:

Kostnaden för investeringar och underhåll för ledningsnät är en stor del av den totala kostnaden. Det innebär att kommuner med långa ledningslängder per betalande måste ha högre avgifter för att uppnå självfinansiering. Ibland framställs det faktum att en taxa kan vara tre gånger så hög i glesbygd jämfört med storstad som något i sig anmärkningsvärt, men då ska man komma ihåg att ledningslängderna per betalande ofta är 10–15 och ibland uppemot 30 gånger längre per betalande.

Jämför man kommunerna med högst respektive lägst taxa för en normalvilla vad gäller avloppsrening och dricksvattenproduktion blir mönstret tydligt även här. Över hälften av kommunerna i kategorin lägst taxa får avloppet renat och/eller dricksvattnet producerat i större anläggningar, ofta genom gemensamma regionala bolag. Detta ger förstås betydande skalfördelar och därmed lägre kostnader. De stora regionala verken

finns främst där det finns förutsättningar för samordnad produktion, d v s i storstadsregionerna.

Skillnaderna framträder tydligt om man jämför en kommun med låg respektive hög avgift.

Tabell 2 Förutsättningar och VA-taxa i Sundbyberg och Högsby

	Sundbyberg	Högsby
Brukningsavgift normalvilla	4 690 kr/år	12 049 kr/år
Invånare	50 000	6 000
Anslutna till kommunalt VA	50 000	4 600
Meter vattenledning/ansluten	1,5	27
Meter spillvattenledning/ansluten	1,3	19
Dricksvattenproduktion	Ansluten till Norrvatten som levererar dricksvatten till 600 000 människor i norra Storstockholm	6 grundvattenverk
Avloppsrening	Ansluten till Stockholm Vatten och Avfalls avloppsrening	6 avloppsreningsverk

Sundbyberg är en kranskommun till Stockholm och en av Sveriges snabbast växande kommuner, Högsby är en liten kommun i Småland. Sundbyberg har tio gånger så många anslutna på en mindre, urbaniserad yta medan Högsby är glesare befolkat. Varje betalande i Högsby måste därför betala för upprätthållande och återinvestering av 15-18 ggr mer ledning per person. I Storstockholmsområdet har den höga befolkningstätheten möjliggjort stora regionala anläggningar för dricksvattenproduktion och avloppsrening. Sundbyberg kan därför ansluta sig till stora verk med flera hundratusen anslutna och god skalekonomi medan Högsby på grund av sina naturgivna förutsättningar har flera små vatten- och reningsverk med i snitt mindre än tusen anslutna. Skillnaden i förutsättningar är således mycket stora, samtidigt gäller samma principiella utgångspunkter för när kommunalt VA ska tillhandahållas och vilka krav som ska uppfyllas.

Skillnaderna i förutsättningar mellan Sundbyberg och Högsby är ganska typiska för låg- respektive högtaxekommuner.

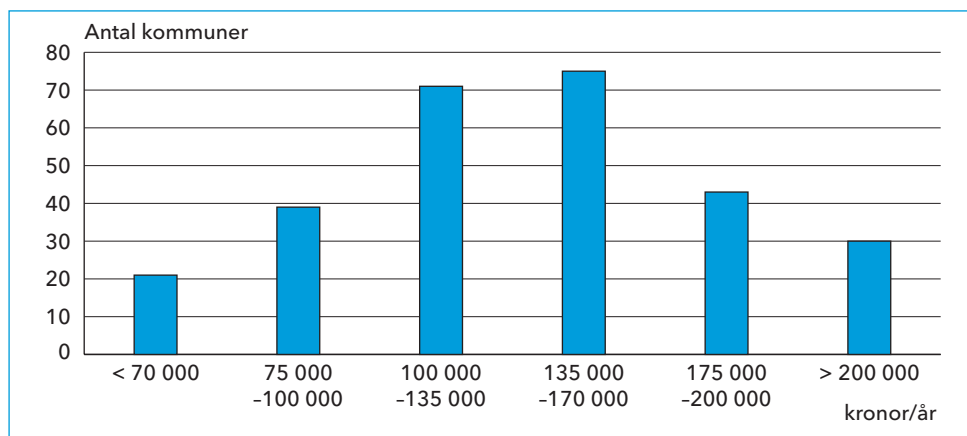
Anläggningsavgifter

Årets anläggningsavgifter samt förändringen från 2018 presenteras i tabell 3 nedan.

Tabell 3 Anläggningssavgifter 2019, en sammanfattning

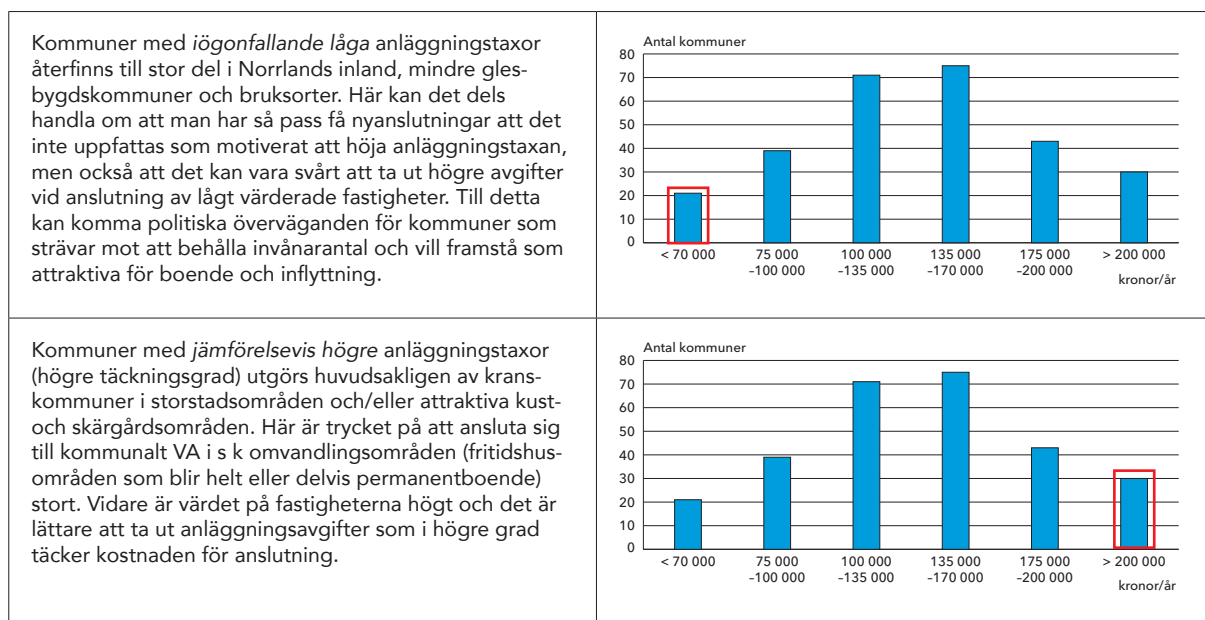
	Medel 2019	Förändring jämfört med 2018 års taxa
Typhus A (enfamilj)	144 063	3,9 %
Typhus B (flerfamilj)	462 292	2,5 %

Spridningen är dock stor, mellan 43 750 kr och 287 250 kr för en normalvilla. Det finns skillnader i genomsnittlig kostnad för utbyggnad av VA, t ex beroende på vilken typ av utbyggnad som dominerar. Den stora spridningen beror dock inte främst på skillnader i kostnader för att ansluta fastigheter, utan i första hand hur stor andel av denna kostnad som kommunen väljer att ta genom anläggningstaxan. De allra flesta kommuner finansierar den resterande kostnaden genom att i praktiken skjuta till medel från framförallt intäkter från bruksavgifter. Det är således främst de olika graderna av finansiering genom anläggningsavgifter som förklarar den stora spridningen.

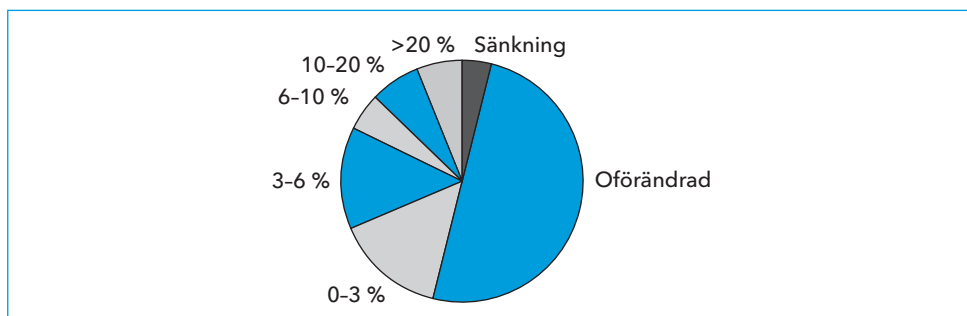
Figur 5 Spridning av anläggningsavgifter för en normalvilla (typhus A) mellan kommuner

Tittar man närmare på vilka kommuner som har relativt hög respektive relativt låg anläggningsavgift framträder ett tydligt mönster:

Det bör återigen framhållas att valet av nivå på anläggningstaxa och därmed finansieringsgrad för att täcka anslutningskostnader är upp till varje enskild kommun.

Hur har anläggningsavgifterna förändrats 2019? I figur 6 nedan visas hur kommunerna ändrat sina anläggningsavgifter för en normalvilla innevarande år.

Figur 6 Förändring av anläggningsavgifter för typhus A (normalvilla) i Sveriges kommuner 2019. Andel av kommuner som förändrat inom angivet intervall.

Precis som tidigare år har många kommuner valt att lämna sina anläggningstaxor oförändrade samtidigt som ett mindre antal gör kraftigare höjningar. Det finns därför en viss ryckighet i anläggningstaxornas utveckling. En trolig förklaring är att en ny situation med många nya anslutningar snabbt tvingar kommuner att se över avgifternas täckningsgrad.

För de flesta kommuner är fortfarande intäkterna från anläggningsavgifter en mindre del av de totala intäkterna. Därför väljer många kommuner att ligga kvar på anläggningsavgifter med lägre täckningsgrad. Vi ser dock ett ökat tryck på nya anslutningar till kommunalt VA, både på grund av nyexploateringar och omvandlingsområden. Det är viktigt att notera att de prognoser på ökning av brukningstaxor som presenteras i investeringsrapporten och citeras ovan bygger på antagandet att kostnaden för ökat antal exploaterings- och omvandlingsområden finansieras genom anläggningsavgifter. För kommuner som väljer att finansiera en större del av denna kostnad med brukningsavgifter innebär det en ökning utöver den nationella prognosen.

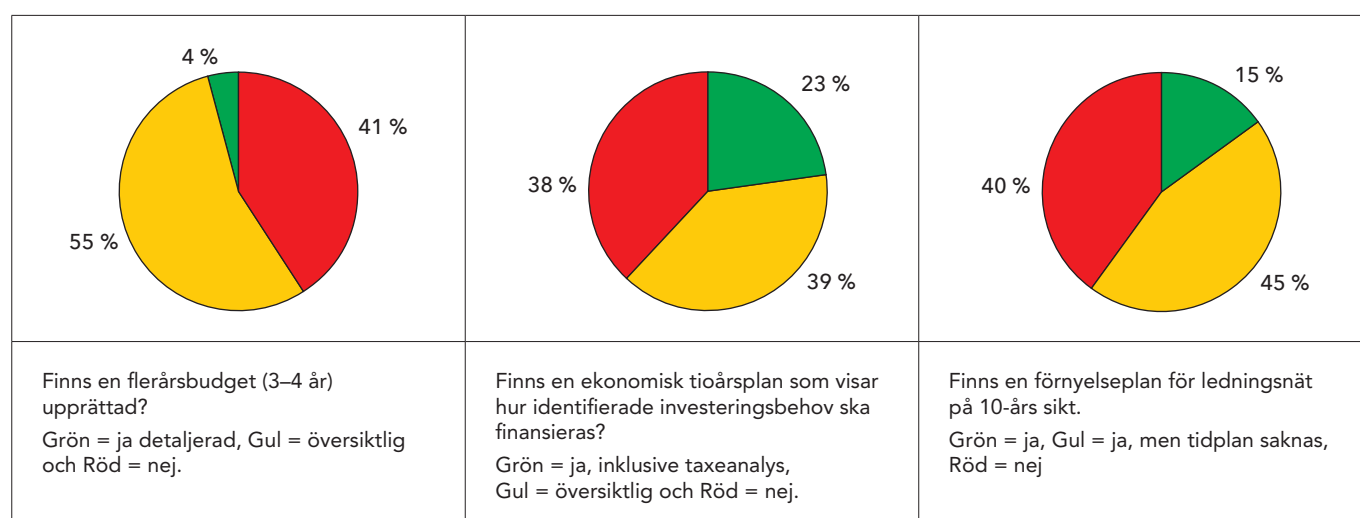
Det är viktigt att alla kommuner ser över framtida behov av nyanslutningar och analyserar vilken effekt det får på ekonomin utifrån dagens taxenivåer.

I VA-chefens verktygslåda på Svenskt Vattens hemsida finns förslag till upplägg för att systematiskt se över sin anläggningstaxa.

Organisation och beslutsprocesser

En möjlig delförklaring till att taxorna inte stigit i en takt som motsvarar de nationella analyserna av nödvändiga investeringar är att de långsiktiga behoven för att upprätthålla vatten- och avloppstjänster inte uppmärksammas och behandlas politiskt i kommunerna. Det är fortfarande så att närmare en tredjedel av kommunerna uppger att taxan inte behandlas i kommunfullmäktige varje år. Det kan finnas olika förklaringar till detta, som att taxan höjs med index eller att VA-huvudmannen i enlighet med 34 § Vattentjänstlagen getts rätt att bestämma avgifternas belopp enligt beräkningsgrunder i kommunens taxeföreskrifter. I många fall kan det dock indikera att långsiktig finansiering av VA och behov av taxehöjningar inte är föremål för en årlig analys och politisk diskussion.

Ser man till resultatet för 2018 av Svenskt Vattens hållbarhetsindex finns det visst stöd för det antagandet. Tre frågor behandlar specifikt den långsiktiga planeringen för ekonomi och investeringar.

Figur 7 Resultat för långsiktig ekonomisk planering i Svenskt Vattens hållbarhetsindex 2018 (fördelning mellan 161 deltagande kommuner).

Särskilt intressant är frågan om plan för förnyelsebehov av ledningsnätet. Endast 15% av de deltagande kommunerna har utrett förnyelsebehovet och har en tidsatt förnyelseplan. Resultatet för andra frågor visar att kommuner utan plan har en lägre förnyelsetakt. När kommunerna kommer ikapp med sin förnyelseplanering är det därför troligt att utbytestakten av ledningar ökar, vilket motsvarar en signifikant investeringskostnad.

Även för vatten- respektive avloppsreningsverk finns stora investeringsbehov. I hållbarhetsindex indikerar två tredjedelar av kommunerna att de har större eller mycket stora investeringsbehov för vattenverk och motsvarande siffra för avloppsreningsverk är tre fjärdedelar.

För att klara de ökade investeringarna krävs dock inte bara ökade budgetar – det behövs VA-organisationer som kan planera långsiktigt och genomföra investeringsprojekten. Resultatet från såväl hållbarhetsindex som studier finansierade av Svenskt Vatten Utveckling visar att de kommunala organisationerna för vatten- och avloppstjänster har god kapacitet för drift, men behöver stärkas för att säkra tjänsternas långsiktiga hållbarhet. Det handlar dels om att ha kapacitet för planering, strategier och åtgärdsprogram. Men även den kommunala beställarrollen (utredning-upphandling-projektledning-byggledning) behöver stärkas.

Bilden av en kort planeringshorisont återkommer i andra frågor i hållbarhetsindex. Den samlade bilden är att långsiktig planering och genomförande av projekt är organisationernas svaga punkt.

I kommuner med mindre än 20 000 invånare, dvs en majoritet av Sveriges kommuner, arbetar 2–3 personer i snitt inom ledning, utredning, planering och beställarfunktioner.⁶ Dessa små organisationer får svårt att genomföra investeringar, oavsett om budget finns eller ej. Förstärkta organisationer med fler anställda, och inte minst fler organisationer där kommuner samverkar, kommer att leda till större kapacitet att planera och genomföra investeringar samt ta fram underlag för politiska beslut.

När kraftigare organisationer med kapacitet att investera enligt behov skapas kommer förmodligen taxehöjningarna börja närma sig den nivå som motsvarar de verkliga investeringsbehoven.

Slutsatser

Taxeökningarna är fortsatt låga i förhållande till verkliga investeringsbehov. Låga räntor kan vara en del av förklaringen till de begränsade taxeökningarna, men det finns fler och troligen mer signifikanta faktorer. Många kommunala VA-organisationer är för små för att avsätta tillräckliga personalresurser för investerings- och förnyelseplanering samt långsiktiga ekonomiska planer. Organisationerna är dimensionerade för en tid då investeringar redan var gjorda och fokus låg på drift av anläggningarna. Erfarenheter visar att när organisationer stärks, till exempel genom olika samverkanslösningar, ökar investeringstakten och eftersatta behov kan börja åtgärdas.

Man bör räkna med att brukningsavgifterna stiger de kommande åren, av flera skäl:

- Investeringar i VA-infrastrukturen behöver öka
- Eftersom investeringar görs i till stor del avskrivna anläggningstillgångar blir den relativa effekten på VA-taxan stor.
- Ökande kapitalkostnader och stigande räntor gör VA-taxan mer räntekänslig.

Det är viktigt att framhålla att höjda taxor inte är något självändamål och de återhållsamma höjningarna som genomförts speglar en stark vilja ute hos kommunernas förtroendevalda och tjänstemän att värna om VA-abonnenternas pengar. Taxan är inte heller rätt mått på genomförda åtgärder utan endast en konsekvens av dessa. Sam-

⁶ Källa VASS drift 2018

mantaget kan det dock konstateras att de senaste årens taxehöjningar är alldeles för låga i förhållande till behoven av investeringar för en långsiktigt robust, hållbar och miljöriktig hantering av vatten- och avlopp. Fler kommuner behöver se över sina investeringsbehov och upprätta investeringsplaner för ett långsiktigt hållbart VA. Som en konsekvens av detta måste vi räkna med betydligt större taxehöjningar framöver.

För anläggningsavgifter är utgångspunkten delvis en annan. Här väljer kommunerna graden av kostnadstäckning vid anslutning av tillkommande fastigheter. Dock måste den andel av kostnaden för nya anslutningar som inte täcks av anläggningsavgifter finansieras på annat sätt, vanligen med bruksavgifter. När trycket i flera kommuner på nya anslutningar ökar måste kommunerna se över sin anläggningstaxa, analysera effekten på bruksavgifterna och identifiera en hållbar modell för VA-taxan.

På Svenskt vattens hemsida kan du hitta en fil med samtliga kommuners bruks- och anläggningsavgifter för typhus A och typhus B.

Gå till: <http://www.svensktvatten.se/vattentjanster/organisation-och-juridik/va-statistik/taxeundersokning/>

På hemsidan finns även fördjupande texter om taxor och ekonomi i VA-chefens verktygslåda samt forskningsrapporter och sammanfattande resultatrapporter för hållbarhetsindex.

Svenskt Vattens skrifter beställs via:

www.svenskvatten.se

Svenskt Vattens distribution

Box 262

591 23 Motala

© Svenskt Vatten AB

ISSN nr 1651-6893

2019-09

Box 14057, 167 14 Bromma

Tel 08 506 002 00

Fax 08 506 002 10

E-post svenskvatten@svenskvatten.se

www.svenskvatten.se